

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN

Universitätsbibliothek Paderborn

Summula clarissimi iurisco[n]sultissimiq[ue] viri Raymundi

Raimundus <de Pennaforti>

Colonie, 4.III. 1502

VD16 R 168

Paganus habens plures vxores conuersus ad fidem debet illam tenere que
primo conuertitur

urn:nbn:de:hbz:466:1-31223

Folio lxxx.

neo semē virile emitteret. puella autē sibi desponsata ad eundē locū ventree
et sicut narrat p̄m̄icator z Albrus in secretis mulier. tūc ponat vltimū
q̄ matrix illius p̄trahat semē. vir vero eius vidēs puellā ab eo incognitā
esse impregnātā nō volēs eā ducere dicens eā cū alio viro esse fornicatā
tūc querit quid sit faciendū in tali casu. Ibi rīdetur breuiter stāte melio
ri correctione si puella p̄t habere firmū testimoniū p̄ naturales p̄hos et p̄
alios viros idoneos circa hanc materiā q̄ impregnata sit a semine illius
ipse tenet eā ducere. Sed si secus fuerit non tenetur

.i. duas vxores m̄rimonialit̄ .i. aliq̄s

Si duxit binas mulieres legitime quis
virū relinquat s̄ tu iudex. .i. cogere .i. quā duxit

Hunc vt dimittat debes arcere secundam

s̄ mulierē mulier copulata fuerit s̄ viris. .i. q̄ dimittat sc̄dm

Hanc. econuerso si nupsit illa duobus

.i. deme .i. impediētes p̄mū cōtractū

Excipe legitimos casus interuenientes

s̄ in exēplo s̄ mulier .i. tua p̄sanguinea fortassis

Ut si prima tua sit neptis vel tua forte

.i. tua amica p̄ vlt̄ p̄ma mulier s̄ p̄ baptisimū vlt̄ p̄firmatōem

Affinis. ve soror hec sit tua spiritualis

¶ Hic sup̄addit alios casus dicens q̄ si aliq̄s haberet vxorē legitimā ille
nō debet ducere aliā. Si autē ducat aliā tunc ipse dz cogit ad hoc vt redeat
ad p̄mā hoc est t̄m̄ dicere. Si aliq̄s vir sumeret duas vxores ad thoz legi
timitū. tūc sacerdos debz virū cogere mediāte iure vt dimittat secundā
mulierē z maneat cū p̄ma. Et hoc p̄uertit sic. si aliq̄ mulier haberet duos
viros siue duceret duos viros ad thoz legitimitū. tūc sacerdos dz eā cogē
re mediāte iure vt dimittat sc̄dm virū z maneat circa p̄mū. z h̄ est verū si
eā legitimā nō adesset. qz si vir haberet duas vxores z infra q̄ntū gradū. tūc ibi p̄t
fieri sepatio. Et tūc manere dz circa sc̄dam mulierem

¶ **C**irca lrām notandū. q̄ rō lre fm̄ sc̄m̄ Thomā est ista. qz quodāmo
est cōtra ius naturale vnā p̄sonam habere plures cōiuges. Etia est cōtra
ius scriptū. p̄mū p̄z sic. qz finis matrimonij est. plis generatio z ip̄itis ad
laudem dei educatio. mō q̄uis vnus vir poterit plures secundare mulierē
res. t̄m̄ filij plurimaz vxoz non possunt simul bene educari ad laudem dei
p̄pter mulierum rixas. Sed tamē minus licet vnā mulierem plures vi
ros habere. quia plures viri nō secundāt mulierem. sed bene secunditates
impediunt. vt patet de publicanis mulieribus. Etia q̄ sit p̄tra ius scrip
tum p̄z p̄ aplm̄ dicentem. alligatus es vxorū noli querere solutionē. sed q̄
ducit secundam prima viuente petit solutionem prime mulieris vt cōstat
quoniam a prima recedit z secunde mulieri adheret

¶ Item matrimonium significat vnionem christi cū ecclesia. sed signum et
signatum debent se cōformare et inuicem correspondere. sed hoc non facit
vnio mulieris z duoz virorum nec vnus vir et duarum mulierum quas

Summula Raymundi

re potius non dicitur matrimonium

Secundo est notandū. q̄ ille casus quez raymundus hic ponit ita firmis
ter et stricte ligat q̄ si paganus q̄ haberet plures vxores couerteret ad fī
dem. tunc deberet scrutari z interrogari ab eo quā pus sumpisset siue du
xisset. z illā tenet retinere. als̄ autem dimittere

Tercio est notandū. q̄ illud impedimentū qd̄ auctor hic tangit in lra
est inter illos q̄ hnt̄ p̄iuges viuētes. z istud impedimentū vocat̄ ligatōis
Et d̄ esse illud cū quis alteri cōiungit carnaliter z m̄imonialiter. z impe
dimentū ligatōis nō solū tenet q̄n̄ aliqs̄ p̄iungit alteri carnaliter sequita
copula carnali. sed etiā tenet q̄n̄ aliqs̄ coniungit alteri dūmodo interuenit
consensus de p̄senti. vt patet extra de sponsa

Quarto notandū. q̄ causa p̄pter quā vir poterit dimittere vxorē est
nimia z inordinata fornicatio. z cum ipse dimittit eā nō potest aliā cogno
scere fin̄ moderamē pus visum. z si tunc vxor ab eo nō est carnaliter cog
nita z alium virū admittit. adultera est. quia verum matrimonū cūter
illas. licet ibi carnalis copula non sit sequita

Ultimo nota. z ponat̄ casus q̄ tempore nocturnali veniat vnus fur
ad hospiciū vnus qui habet pulcrā vxorem z volens intrare a marito
audiatur qui surgens quasi credat talē extra domū circūquaqz ambulans
tem. z tunc fur intrat p̄ ostiū accedens vxorē sub illi⁹ verbis ipam suba
gitādo quo facto recipiat vestimēta aliqua z recedat. Et marito reueniē
te ad vxorem volens eā p̄solari. z nunc ipa respōdet dicens tu apud me
fui hic z me subagitasti z cognouisti carnaliter. Tunc dubitat̄ ex q̄ au
diuit ipam esse cognitā a fure vtrum ipsa sit tenenda. p̄ adultera. z vtrum
ipsa sit sepanda ab eo. R̄ndetur q̄ nō. ex quo ipa credidit furē fore maritū
eius. et fuit decepta p̄ verba furis. tunc nō est ab eo sepanda. Si aut̄ furē
nouisset nō fore maritū eius z fornicationē euz eo commississet. tunc esset
adultera et separanda ab eo

Si tua sit coniunx infecta licet fugias hanc

.i. accipe .i. nō potes vxorē .i. quiscz

Ducere non debes aliam. donec moriatur

requirit p̄uideas mulieri .i. nutrimenta

Ipsa fides q̄ vult des corporis huic alimenta

valeas caste viuas s̄ potes abstinere s̄ mulier leprosa

Si potes abstinere. si non. eadem tibi carnis

.i. tribuat .i. transgressor legitimi thori. si aliā mulierē p̄gnouerit

Debita persoluet vel adulter eris

alunde

.i. p̄uet mēbro virili .i. dimittat virū

Si vir castretur sua nunq̄ deserat illum

s̄ relinquat mulierē

.i. illa sustineat defectū

Femina. nec vir eam. quocunqz modo patiatur

Hic magister ponit aliū casum de matrimonio dicens si tua mulier eēt
infecta euz aliquo veneno vel cum aliqua infirmitate vel cum lepra. tunc